

چهره

کتاب زندگی نامه دیوید کامرون نخست‌وزیر سابق بریتانیا حاکی است انگلا مرکل صدراعظم آلمان شیفته تعامل کامرون با بحران‌ها و مشکلات بود. سر آنتونی سلدون، نویسنده زندگی‌نامه دیوید کامرون، نخست‌وزیر سابق انگلیس به این مساله اشاره می‌کند که کامرون که ۱۲ سال از انگلا مرکل، صدراعظم آلمان کوچک‌تر بوده است، به چابلوسی متوسل می‌شده تا این مقام آلمانی را شیفته خود کند. با گذر زمان، مرکل و کامرون رابطه بسیار دوستانه‌ای پیدا کردند. تا آنجا که مرکل انگلیس را «کودک ۱۰ ساله اروپا» توصیف کرد. نویسنده زندگی‌نامه می‌گوید: «معتقد بودم که مرکل شیفته کامرون شده است. کامرون توانست او را مسحور خود کرده و دانست که چگونه چابلوسی برای او کند.»

نگاه خارجه

بدترین عادت‌های حکومت‌ها

هنوز رهبرانی هستند که عادات بد را به منافع کشورهای خود ترجیح می‌دهند

استفن والت

نویسنده و تحلیلگر

اخیرا نیویورک تایمز گزارش جالبی از رفتار حکومت روسیه با مخالفان و منتقدان خود منتشر کرده بود. در این گزارش اسناد و اطلاعاتی در مورد قتل منتقدان، مخالفان و مقام‌های سابق حکومتی به روش‌های مختلف از جمله مسموم کردن منتشر شده بود و سرآمد آن هم

قتل الکساندر لیتویننکو با کمک پولونیوم در بیمارستانی در لندن که در سال ۲۰۰۶ رخ داد و الکساندر پرپلیچنی در سال ۲۰۱۲ است که در حال ورزش کردن جان باخت. کالید شکافی‌ها نشان داد که در بدن پرپلیچنی هم اثراتی

از سمی نادر مشاهده شده است. آنچه در مورد این مطلب خاطرم را مشوش کرد تداوم چنین سیاستی طی چند دهه است. همان‌طور که مطلب «تایم» در این مورد نور بیشتری هم به نقاط تاریک پیشینه رفتار حکومت روسیه با مخالفانش می‌تاباند. قتل سیاسی از جمله به روش تزریق سم روشی نهادهی شده در برخی نهادهای حکومتی از دوران اتحاد جماهیر شوروی است. سابقه استفاده از این روش حتی به دوران تزارها بازمی‌گردد. برای مثال در دهه ۱۹۴۰، لئون تروتسکی با اینکه هیچ تهدیدی برای استالین به شمار نمی‌رفت اما در مکزیک در حال گذراندن دوران تبعید خود مسموم و کشته شد. این روش به رویه‌ای استاندارد و معمول برای رهبران روسیه در برخورد با مخالفان و دگراندیشان تبدیل شده است. مسکو کاری با این واقعیت ندارد که این مخالفان دیگر آنقدر تعدادشان کم شده که عملاً چندان تأثیرگذار نیستند و اتفاقا کشتن آنها بیشتر از زنده ماندنش‌ان باعث واکنش منفی رسانه‌های بین‌المللی و انزوی روسیه در جهان باشد.مسکو هنوز توانسته اعتیاد به چنین رفتاری را ترک کند.

اما واقعیت این است که در این راه کشورهای دیگری هم رفتاری مشابه روس‌ها دارند. بسیاری از دولت‌ها (اگر نه همه) هستند که عادات بد دارند. عادات بدی که به خوبی نهادهی شده‌اند اما به قدری مورد سوال و تردید قرار دارند که دیگر هیچ توجیهی برای معقول بودن به کار بردن آن عادت‌ها وجود ندارد. اما مشکل، همان نهادهی شدن این عادت‌های نادرست در ساختار حکومت‌ها است.

برای نمونه به یک رفتار آمریکا اشاره می‌کنیم. مقام‌های آمریکایی نمی‌توانند به اصرار خود برای گسترش دموکراسی در جهان پایان دهند. حتی اگر این اصرار عواقب خطرناکی داشته باشد. مشخص این اصرار ریشه در وجود دموکراسی، لیبرالیسم و آزادی در فرهنگ سیاسی آمریکا دارد. با چنین پیش زمینه‌ای در جامعه آمریکا معمولاً توجهی به منتقدانی با این استدلال که پیاده کردن دموکراسی در کشوری بدون تجربه آن به بیراهه رفتن است نخواهد شد. مانعیت از اجرای سیاست «گسترش دموکراسی در همه جهان» زمانی دشوارتر هم می‌شود که نه‌تنها دولت که تمام نهادهای خصوصی و حقوق بشری در آمریکا هم خود را موظف به انجام و پیاده‌سازی چنین رویکردی می‌دانند. البته که تشویق به گسترش دموکراسی همیشه ایده بدی نیست اما آمریکا حتی وقتی نتایج آن آسیب‌رسان باشد هم اصرار به انجام چنین ماموریتی دارد. این هم عادت بدی است که آمریکایی‌ها نمی‌توانند آن را ترک کنند.

چنین عادت بدی را در توان نظامی آمریکا هم می‌بینیم. تمام دولت‌ها در آمریکا عقیده دارند برای حل هر موقعیت سیاسی پیچیده‌ای در خارج از خاک آمریکا می‌توان متوسل به جنگنده‌های «نیروی هوایی» شد؛ به‌ویژه ترورهای هدفمند در سرزمین‌های دور. استفاده از چنین ابزارى در مواردی مشخص و به‌طور مثال در لیبی و برای هدف قرار دادن اعضا و رهبران داعش در این کشور نتیجه بخش بوده است. اما استفاده از همین نیروی هوایی برای فائق آمدن بر موقعیت پیچیده شورشیان در افغانستان، یمن، عراق و دیگر کشورها با شکست روبه‌رو شده است. اما چون پنتاگون و سیا خود را متعهد به استفاده از این ابزار می‌دانند و همچنین به این دلیل که آنها امکانی کم هزینه‌تر برای رئیس‌جمهور فراهم می‌کنند تا بدون اینکه پای نظامیان آمریکایی بر خاک سرزمینی قرار گیرد بتواند «کاری انجام دهد»، چاره‌ای جز استفاده از این ابزار باقی نمی‌ماند. حال اینکه چنین اقدامی چه تبعاتی دارد و مشکلات را چند برابر می‌کند اهمیتی ندارد.

آخرین عادت بدی که به آن اشاره می‌کنم «رابطه خاص» آمریکا با برخی کشورهای خاورمیانه از جمله عربستان و مصر و نیز رژیم اسرائیل است. عادت کلاسیکی که انگار ترک آن هم امکان‌پذیر نیست. این رابطه خاص در گذشته منشا اثراتی بود– گرچه تمام این روابط مشروط به رفتار آنها بوده است– اما این روابط خاص و استراتژیک با دلایل اخلاقی که در توجیه آن مطرح شده روبه‌روز در حال ضعیف‌تر شدن است. اما هنوز اصرار به ادامه این «روابط خاص» داریم و حتی در برخی موارد آن را حتی گسترش هم داده‌ایم. آن هم با وجود سنگین‌تر شدن وزنه مضرات ادامه این روابط خاص.

فرهیختگان| یمن، یکی از مرگبارترین نقاط جهان، جایی در شبه جزیره

عرب است که حالا به میدان زورآزمایی گروه‌ها و جناح مختلف تبدیل شده است. هر چه می‌گذرد معادلات سیاسی و نظامی حاکم بر این منطقه پیچیده‌تر هم می‌شود. یک طرف انصارالله قرار دارد و طرف دیگر ائتلاف سعودی. داعش و القاعده را هم باید به این روابط تار عنکبوتی پیچیده افزود. گروهی که در میانه تنش‌ها، آتش جنگ داخلی را برافروخته‌تر می‌کنند. حالا درست در شرایطی که انصارالله به شکلی ضمنی با طرح پیشنهادی واشنگتن موافقت کرده، فضا برای از سرگیری مذاکرات صلح فراهم شده، حمله تروریستی خونین همه چیز را به حالت تعلیق درآورد. عامل انتحاری خودروسی را در مقابل مدرسه عمر المختار واقع در شمال عدن منفجر کرد، شمال عدن، یعنی مقر افراد وفادار به دولت مستعفی این کشور. تروریست‌های داعش بلافاصله مسئولیت این حمله را برعهده گرفتند، حمله که بیش از ۶۰ کشته و مجروح برجای گذاشت. این بار هم غیرنظامیان قربانی بازی قدرت‌های درگیر شدند. حالا شاید این حمله تروریستی طرفین درگیر را وادار کند تا به گمانه‌زنی‌ها پایان داده و نقطه پایانی جنگ داخلی یمن را بگذارند، جنگی ۱۷ماهه که سراسر ویرانه و خرابی برجای گذاشته است. قدرتمند شدن داعش در یمن نه برای انصارالله سودمند است نه ائتلاف ریاض. داعش حتی برای القاعده یمن هم تهدیدی جدی محسوب می‌شود. این تهدید مشترک مطمئناً رقبای کنونی را کنار هم قرار نمی‌دهد، ولی می‌تواند از میزان رقابت‌ها کاسته و زمینه را برای خروج از بن‌بست کنونی فراهم کند. در شرایط کنونی ائتلاف سعودی با میزبانی از آمریکا و استقبال از طرح پیشنهادی واشنگتن یک گام برای تحقق صلح برداشت و منظر واکنش انصارالله شد.

واکنش حوثی‌های یمن هم تقریباً مثبت بود. حوثی‌های تحت حمایت انصارالله پیشنهاد واشنگتن را به صورتی مشروط پذیرفتند. توقف درگیری‌ها و شکستن کابوس سعودی‌ها است. در این میان شروط انصارالله بود. با این حال برخی تحلیلگران چون فیاض سلمان به تداوم این روند چندان خوش‌بین نیستند. به عقیده آنها پیشنهاد اخیر واشنگتن نیز همچون مذاکرات صلح کویت به نتیجه نخواهد رسید. سلمان می‌گوید: «تا مادامی که عربستان در جنگ داخلی یمن نقشی برجسته داشته باشد تحقق صلح دور از ذهن است. ریاض از یمن به‌عنوان آزمایشگاهی برای آزمون تسلیحاتش استفاده می‌کند و از منظر دیگر این کشور

نمی‌گذارد انصارالله یمن سهمی و غنیمتی هرچند اندک به دست بیاورند. قدرت گرفتن گروه شیعه حوثی در یمن، یعنی کشوری در مجاورت خاک عربستان، کابوس سعودی‌ها است. در این میان تروریست‌های داعش هم از تنش‌های حاکم استفاده کرده و در تلاشند تا به تلافی شکست‌های پی در پی شان در خاک سوریه و عراق جایی پایشان را در خاک این کشور زده محکم کنند. چشم‌انداز آینده یمن مبهم است. گروهی خوش بینند و برخی دیگر بدبین. یمن در برزخ مانده است. بافت اجتماعی‌اش به‌شدت آسیب دیده، بسیاری از کودکان و نوجوانان یمنی قلم‌هايشان را زمین گذاشته و

آمریکا می‌خواهد ترازوی سوریه در یمن تکرار نشود. برای تحقق صلح طرح پیشنهادی ارائه می‌دهد، اما در مقابل تجاوزطلبی‌های ریاض سکوت پیشه می‌کند

”

جنگ داخلی یمن نقشی برجسته داشته باشد تحقق صلح دور از ذهن است. ریاض از یمن به‌عنوان آزمایشگاهی برای آزمون تسلیحاتش استفاده می‌کند و از منظر دیگر این کشور

خاورمیانه

اردوغان بار دیگر از اعدام گفت

اردوغان خواستار تصویب مجازات اعدام در پارلمان است

فرهیختگان| هنوز ترکیه در گیر پس لرزه‌های کودتای نافرجام اخیر است. رئیس‌جمهوری ترکیه برای چندمین بار بار دیگر از امکان بازگشت مجازات اعدام به فهرست قوانین این کشور گفت. اردوغان می‌گوید اگر پارلمان این کشور با مجازات اعدام موافقت کند، اعدام به فهرست مجازات‌ها افزوده خواهد شد. مهم‌ترین هدف اردوغان این است که عاملان کودتا را به جوجه‌های دار بسپارد. تا سال ۲۰۰۴، مجازات اعدام یکی از مجازات‌های پیش‌بینی شده در قوانین ترکیه بود، مجازاتی که حقیقتاً از سال ۱۹۸۲ اجرایی نشده بود. حالا دولت ترکیه درصدد است اعدام را عملی

اسیای

سلمان در جست‌وجوی خریدار نفت

ورود ولیعهد عربستان به یکن

فرهیختگان| محمد بن سلمان بن عبدالعزیز، وزیر دفاع و جانشین ولیعهد عربستان در طول سفرهای آسیایی‌اش به چین رفت. گفته می‌شود مقام‌های یکن از وی دعوت کرده بودند تا به این کشور سفر کند. پیش از این اسلام‌آباد میزبان جانشین ولیعهد عربستان سعودی بود. براساس گزارش رسانه‌ها به نظر می‌رسد چین چشم به نفت عربستان دوخته و از آن طرف ریاض هم به دنبال بازارهای جدید برای فروش طلای سیاهش است. پیش از این واشنگتن مشغری نفت عربستان بود. اما حالا که واشنگتن خود می‌تواند نفت مورد نیازش

را تامین کند، ریاض باید برای فروش نفتش در جست‌وجوی بازار جدیدی باشد. قرار است جانشین ولیعهد عربستان پس از چین به ژاپن رفته تا از مشتریان آسیایی زنجیره‌ای ساخته و بازارهای جدیدی برای فروش نفتش به دست آورد. هرچند محمد بن سلمان در تلاش است که تا سال ۲۰۳۰ وابستگی اقتصاد ریاض به نفت را کاهش دهد. در این میان چین و ژاپن به اهداف آمریکا مهم‌ترین مشتریان نفت عربستان قلمداد می‌شوند. براساس آمار منتشر شده در سال ۲۰۱۳ نفت عربستان یک‌پنجم مجموع واردات چین را تشکیل می‌دهد.

فرهیختگان| بالاخره آخرین گام برای برقراری آتش‌بس در کلمبیا برداشته شد، گامی که به ۵۲ سال جنگ داخلی میان شورشیان فارک و دولت کلمبیا خاتمه داد. طرفین با برقراری آتش‌بس دائمی موافقت کردند. شورشیان فارک حملاتشان را متوقف کرده و خوان مانوئل سانتوس نیز از آتش‌خوارسته تا دیگر مواضع شورشیان را هدف قرار ندهد. نیروهای دولتی از اولین دقیقه بامداد روز دوشنبه در راستای توافقتنامه صلح امضا شده میان طرفین حملاتشان را متوقف کردند. پیش از این دولت کلمبیا و شورشیان

فارک توافقتنامه تاریخی صلح را امضا کردند، توافقتنامه‌ای که هدفش ایجاد صلحی پایدار و رسیدگی به وضعیت قربانیان ۵۲ سال جنگ داخلی در این کشور بود. در این میان رسیدگی به معضل حائیه‌نشینان اجتماعی از دیگر مواردی بود که طرفین در موردش رایزنی کرده و به توافق جدی و قاطع دست یافتند. پیش از امضای توافقتنامه مشترک، طرفین در ماه ژوئن در مورد برقراری آتش‌بس موقت به توافق رسیدند، امری که هم راه را برای امضای توافقتنامه صلح و سپس برقراری آتش‌بس دائم فراهم کرد.

ترویسسم

۲۶ کشته در حمله داعش به کربلا

حمله ۵ عامل انتحاری به کربلا

فرهیختگان| در میانه تنش‌های سیاسی حاکم برعراق بار دیگر حمله تروریستی چهره عراق شکست کودتا مطرح شد و رئیس‌جمهوری این کشور در اظهارات مختلش به نوعی به آن اشاره کرد. بازگشت اعدام به ترکیه قطعا به روابط انکارا با اتحادیه اروپا آسیب جدی خواهد زد و ممکن است مانع از پیوستن ترکیه به این نهاد منطقه‌ای شود. با این حال اردوغان مصمم است که اعدام را بازگرداند. وی می‌گوید برای مقابله با عاملان کودتا و تروریست‌ها، یعنی گروه‌هایی که تهدیدی جدی برای امنیت ترکیه محسوب می‌شوند اجرای اعدام می‌تواند، عاملی بازدارنده باشد.

امریکای لاتین

شروعی دوباره پس از ۵۲ سال درگیری

توافق تاریخی در کوبا

فرهیختگان| بالاخره آخرین گام برای برقراری آتش‌بس در کلمبیا برداشته شد، گامی که به ۵۲ سال جنگ داخلی میان شورشیان فارک و دولت کلمبیا خاتمه داد. طرفین با برقراری آتش‌بس دائمی موافقت کردند. شورشیان فارک حملاتشان را متوقف کرده و خوان مانوئل سانتوس نیز از آتش‌خوارسته تا دیگر مواضع شورشیان را هدف قرار ندهد. نیروهای دولتی از اولین دقیقه بامداد روز دوشنبه در راستای توافقتنامه صلح امضا شده میان طرفین حملاتشان را متوقف کردند. پیش از این دولت کلمبیا و شورشیان

فارک توافقتنامه تاریخی صلح را امضا کردند، توافقتنامه‌ای که هدفش ایجاد صلحی پایدار و رسیدگی به وضعیت قربانیان ۵۲ سال جنگ داخلی در این کشور بود. در این میان رسیدگی به معضل حائیه‌نشینان اجتماعی از دیگر مواردی بود که طرفین در موردش رایزنی کرده و به توافق جدی و قاطع دست یافتند. پیش از امضای توافقتنامه مشترک، طرفین در ماه ژوئن در مورد برقراری آتش‌بس موقت به توافق رسیدند، امری که هم راه را برای امضای توافقتنامه صلح و سپس برقراری آتش‌بس دائم فراهم کرد.

کسیوست

جنگ فرهنگی در فرانسه

جنگال بر سر استفاده از بورکیتی در فرانسه در روزهای اخیر به قدری بالا گرفته که هفته‌نامه «ویک» با انتشار پرونده ویژه‌ای در این مورد به «جنگ فرهنگی فرانسه» در پس این ماجرا پرداخته است. درحالی‌که دیوان عالی اداری فرانسه ممنوعیت پوشیدن بورکیتی را در این کشور به حال تعلیق در آورده است، جنگال‌ها در مورد آزادی حجاب استفاده از آن را گرفته است. دیوان عالی اداری فرانسه استدلال کرده است که ممنوعیت پوشیدن بورکیتی «به وضوح نقض قانونی آزادی بیان، عقیده و آزادی‌های فردی» به شمار می‌آید و به همین دلیل ممنوعیت استفاده از آن را که پیش از آن مقام‌های محلی ۱۵شهر ساحلی این کشور اعمال کرده بودند را برای بررسی بیشتر به حالت تعلیق در می‌آورد. تصمیم‌گیری نهایی درمورد قانونی بودن منع استفاده از بورکیتی بعداز سوی این دادگاه اعلام خواهد شد. قانون ممنوعیت استفاده از بورکیتی در سواحل برخی از شهرهای فرانسه بااستناد به قانون برهم زدن نظم عمومی ممنوع شده بود و پلیس موظف بود تا زمانی که مابوری اسلامی بر تن می‌کنند را جریمه کند. با این حال منتقدان می‌گویند دولت‌ها حق ندارند در نحوه پوشش شهروندان دخالت کنند. نظرسنجی‌های عمومی حاکی بود که اکثریت مردم فرانسه از منع پوشیدن بورکیتی حمایت کرده و شهرداران شهرها گفته بودند که این اقدام می‌تواند از نظم عمومی حمایت کند. این درحالی است که اکثر مسلمانان گفته‌اند که چنین اقداماتی آنها را به‌طوری غیرمنصفانه هدف قرار داده است. پیش از این هم فرانسه به‌عنوان اولین کشور اروپایی استفاده از روبنده و برقع در اماکن عمومی را ممنوع کرده بود، اما استفاده از پوشش اسلامی در این کشور هنوز آزاد و قانونی است. مسلمانان فرانسه پنج میلیون از جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند. به این ترتیب فرانسه در میان کشورهای اروپای غربی دارای بزرگ‌ترین جمعیت مسلمان است. نکته جالب آنکه آه‌دا زان‌تی طراح استرالیایی بورکیتی که اصالتاً لبنانی و مسلمان است می‌گوید که از زمان ممنوعیت پوشش بورکیتی در برخی از شهرهای ساحلی فرانسه فروش اینترنتی این پوشش بیش از دو برابر افزایش داشته است. به گفته او حتی زنان غیر مسلمان از زمان انتشار خبر ممنوعیت پوششیدن آن در برخی سواحل فرانسه خواستار خرید این نوع لباس شدند. زان‌تی با انتقاد از تصمیم مقامات فرانسه در ممنوعیت این پوشش در سواحل گفته است اساساً طراحی این لباس به‌منظور ایجاد امکان حضور برای زنان مسلمان در سواحل است. او گفته است آنچه به‌او انگیزه داده تا این نوع پوشش را طراحی کند مساله ممنوعیت پوشش حجاب در مدارس و ادارات و نهادهای دولتی فرانسه بوده است. در پی وقوع حملات تروریستی در فرانسه که طی ۱۹ماه اخیر بیش از ۲۲۰ کشته برجا گذاشته است، حساسیت دولت و مقام‌های امنیتی فرانسه نسبت به پوشش اسلامی در این کشور افزایش یافته و محدودیت‌هایی در این نوع پوشش اعمال شده است. به گفته مقام‌های فرانسوی ممنوعیت بورکیتی با هدف «جلوگیری از حساسیت‌ها و نگرانی‌ها» در پی حملات تروریستی اخیر در این کشور اعمال شده بود.

